

Beyin Kanseri Tedavisinin Fonksiyonel De?erlendirilmesi (BKTFD)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beyin Kanseri Tedavisinin Fonksiyonel De?erlendirilmesi (BKTFD)*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17605>

Özet

Beyin Kanseri Tedavisinin Fonksiyonel Değerlendirilmesi (BKTFD) Ölçeği, orijinal bir araçın Türk popülasyonuna uyarlanması çalışmasıdır. Bu ölçek, özellikle beyin kanseri tedavisi gören bireylerin yaşam kalitesi ve fonksiyonel durumlarını çok boyutlu olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, hastaların fiziksel, duygusal, sosyal ve faaliyet durumları gibi tedaviye bağlı fonksiyonel kısıtlılıkları ve genel sağlık durumlarını değerlendirmeyi hedefler. Türk toplumunda yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, BKTFD ölçeğinin yüksek düzeyde güvenirlik ve geçerliğe sahip, klinik ve araştırmalar için uygun bir araç olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Beyin Kanseri, Fonksiyonel Değerlendirme, Yaşam Kalitesi, Uyarlama Çalışması, Geçerlik, Güvenirlik, Onkoloji, Psikometri

Yazarlar

Şenay Karadağ Arı

Amaç

BKTFD Ölçeğinin temel amacı, beyin kanseri tedavilerinin bireylerin günlük yaşamdaki fonksiyonel yeterlilikleri üzerindeki etkilerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Tedavi sürecinde ortaya çıkan semptomları, yan etkileri ve psikososyal zorlukları tespit ederek, sağlık profesyonellerine hastaların ihtiyaçlarına yönelik daha kişiselleştirilmiş müdahale planları oluşturulmalarında yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle hem klinik değerlendirme hem de bilimsel araştırmalar için fonksiyonel değerlendirme alanında standart bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı

BKTFD ölçeği, beyin kanseri tedavisinin fonksiyonel sonuçlarını değerlendiren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, hastanın yaşam kalitesini ve fonksiyonel yeterliliğini etkileyen kritik alanları temsil eden beş ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, fiziksel kısıtlılıkları, sosyal entegrasyon, duygusal refah ve genel faaliyet düzeyleri gibi tedaviye özgü etkileşim alanlarını kapsar.

Ölçeğin yapısal modeli, hastaların yaşadıkları zorlukları kapsamlı bir şekilde ele alınarak, tedaviye verilen tepkilerin sadece biyolojik değil, aynı zamanda psikososyal etkilerini de kaydetmeyi mümkün kılar. Bu çok boyutlu yaklaşım, ölçeğin hastaların bütüncül durumunu yansıtmaya

kabiliyetini güçlendirmektedir.

Geçerlik

BKTFD Ölçeği'nin Türk toplumunda kullanılan versiyonunun (BKTFDTr) geçerlik çalışmaları, aracın ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamıştır. Maddelerin ayrıştırmacılığını belirlemek amacıyla yapılan analizlerde, ölçek toplam puan ortalamaları alt ve üst %27'lik gruplar arasında karışık ve ileri derecede anlamlı bir fark ($p < 0.001$) bulunmuştur. Bu istatistiksel sonuç, ölçekteki maddelerin, ölçülen özellik açısından bireyler arasındaki farklılıkları başarıyla bir şekilde ayırtabildiğini göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin içeriğinin ilgili yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren kapsam geçerliği çalışmaları yapılmıştır. On iki (12) uzman tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda BKTFDTr ölçeğinin kapsam geçerliği oranı %96 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek oran, ölçek maddelerinin fonksiyonel değerlendirme alanındaki temel kavramları temsil etme yeteneğinin uzmanlar tarafından onaylandığını göstermektedir.

Güvenirlilik

BKTFDTr ölçeğinin güvenirlilik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini ortaya koymuştur. Güvenirlilik katsayısı olarak yaygın kullanılan Cronbach Alpha değerleri hem alt boyutlar hem de tüm ölçek için incelenmiştir. Elde edilen katsayılar literatür bilgisiyle uyumludur ve ölçeğin klinik uygulamalarda güvenle kullanılabilmesini desteklemektedir.

Ölçek için hesaplanan Cronbach Alpha değerleri aşağıdaki gibidir:

Fiziksel Durum Boyutu: 0.72

Sosyal Yaşam ve Aile Durumu Boyutu: 0.84

Duygusal Durum Boyutu: 0.83

Faaliyet Durumu Boyutu: 0.87

Ekstra Durumlar Boyutu: 0.86

Tüm Ölçek (Toplam Puan): 0.93

Tüm ölçek için elde edilen 0.93 değeri, BKTFDTr'nin mükemmel bir iç tutarlılığına sahip olduğunu ve farklı ölçüm zamanlarında benzer sonuçlar verecek yüksek düzeyde güvenilir bir araç olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

BKTFD Ölçeği, beyin kanseri tedavisinin fonksiyonel sonuçlarının ölçmek üzere yapılandırılmıştır.

be? ana alt boyuttan olu?maktadır. Bu alt boyutlar, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne adaptasyonu s?ras?nda da korunan faktör yap?s?n? temsil etmektedir. Ölçe?in 50 maddesi, bu be? faktör aras?nda da??lm??t?r, bu da arac?n çok boyutlu yap?s?n?n sa?laml??n? ve yap?s?sal geçerli?ini göstermektedir.

Bu be? faktörlü yap?, hastalar?n fonksiyonel durumundaki farklı yönleri ba??ms?z olarak de?erlendirmeye olanak tan?r. Örne?in, sosyal ya?amdaki k?s?tlilikler ile duygusal s?k?nt?lar ayr? faktörler alt?nda ele al?narak, tedavinin karma??k etkileri daha detayl? incelenebilir. Bu ayr?m, klinik müdahalelerin hedeflenmesinde büyük önem ta??maktadır.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

50 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlama çal??mas? Türkiye'de gerçekte?irilmittir.)

Popülasyon Grubu:

Beyin kanseri tan?s? alm?? ve tedavi gören hastalar.

Ya? Grubu:

Yeti?kin hastalar.

Popülasyon Detaylar?:

Beyin kanseri tedavisi sürecinde olan veya tamamlam?? olan, fonksiyonel durumlar? de?erlendirilmeye uygun bireyler.

Test Metodolojisi:

5 puanl? Likert ölçe?i kullan?larak hastalar?n beyin kanseri tedavisine ba?l? fonksiyonel

kırsatlıklar veya yeterlilikleri değerlendirilir.

Anahtar Kelimeler

BKTFD, Beyin Tümörü, Onkolojik Bakım, Yaşam Kalitesi, Psikometri, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Geç Tutarlılık, Kapsam Geçerliliği

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları:

Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri:

sarli@agri.edu.tr

İletişim Adresi:

Dr. Şenay Karadağ Arlı, A.Ş. İbrahim Çeçen Üniversitesi (Uyarlama çalışması'nın yapıldığı tarihte Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

BKTFD ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışması 2013 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Şenay Karadağ Arlı ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Klinik ve akademik kullanım şartları için yazarın belirlediği protokoller izlenmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [beyin-kanseri-tedavisinin-fonksiyonel-degerlendirilmesi-bktdf-toad.pdf](https://www.beyin-kanseri-tedavisinin-fonksiyonel-degerlendirilmesi-bktdf-toad.pdf)

Kaynaklar

Karadağ Arlı, Ş. (2013). **Beyin kanseri tedavisinin fonksiyonel değerlendirilmesi ölçeğinin Türk toplumunda geçerlik ve güvenilirlik çalışması** (Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>

Beyin Kanseri Tedavisinin Fonksiyonel Değerlendirilmesi (BKTFD) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

BKTFD Ölçeği toplam 50 maddeden oluşmaktadır ve beş alt boyuta ayrılmıştır:

Fiziksel Durum: 7 madde

Sosyal Yaşam ve Aile Durumu: 7 madde

Duygusal Durum: 6 madde

Faaliyet Durumu: 7 madde

Diğer Durumlar: 23 madde

Derecelendirme Sistemi (5 Puanlı Likert Ölçeği):

Hiç (0), Biraz (1), Bazen (2), Çoğu zaman (3), Her zaman (4)

ARABPSYCHOLOGY.COM